

Violentele in randul copiilor

ADULT => COPIL

Principalele forme de violență asupra copilului sunt: abuzul, neglijarea, exploatarea și traficul de copii.

- Legea 272/ 2004 – protecția și promovarea drepturilor copilului
- Cod Penal, Legea 286 / 2009
- HG 49/2011

În funcție de caracteristicile și de gravitatea faptei, violența asupra copilului antrenează răspunderea civilă, disciplinară sau penală a făptuitorului/ agresorului.

Violentele in randul copiilor

COPIL => COPIL

- **CONFLICTE**

NU toate confruntările/conflictele copiilor sunt încadrate la bullying!

- **BULLYING**

Legea 221 / 2019 cu Norme de aplicare / 2020

- **Copiii peste 14 ani raspund penal**

Este bullying atunci când:

- Agresiunea este **intenționată** și **repetată** ;
- Este un **dezechilibru de forțe** între cei doi actori;
- Relație de **putere asimetrică** -> Unul dintre ei este în poziție de putere, în timp ce un altul este cel slab;
- Se petrece **în absența adultului**;

Este bullying atunci când:

- Copilul cu atitudine de victimă se simte **umilit/speriat/neputincios** și îi este greu să oprească ceea ce i se întâmplă.
- Copilul cu comportament de agresor poate zâmbi sau să arate **satisfacție** atunci când îl tachinează pe celălalt;
- Copilul cu comportament agresiv caută conflictul pentru a-și manifesta **dominanța** și pentru a câștiga un **statut** în fața celorlalți.

Tipuri de bullying:

- **Bullying fizic**
- **Bullying verbal**
- **Bullying relațional**

Bullying Fizic

Se întâmplă atunci când cineva:

- împinge
- lovește
- plesnește
- ciupește
- mușcă
- pune piedică,
- blochează calea
- orice alt mod prin care rănește corporal

Bullying Fizic

Deposedarea de bunuri:

- cerere de bunuri sau bani însoțite de amenințări
- provocarea sau forțarea de a fura
- ascunderea de lucruri
- vandalismul
- distrugerea
- incendierea etc.

Bullying Verbal

Se întâmplă atunci când cineva:

- tachinează
- pune porecle rușinoase
- ameniță
- jignește
- face glume răutăcioase
- împrăștie zvonuri / bârfe / lucruri neadevărate
- șantajază/

Bullying Emoțional/Relațional

Se întâmplă atunci când cineva:

- respinge (victima)
- exclude (victima)
- izolează (victima)
- ignoră (victima)
- face de rușine în public (victima)
- ridiculizează
- aruncă priviri și face gesturile amenințătoare
- intimidează
- ironizează

Cyberbullying

Se întâmplă atunci când cineva:

- trimite mesaje răutăcioase
- postează videoclipuri, povești sau fotografii pentru a face glume pe seama cuiva
- răspândește zvonuri on-line
- creează un cont fals în numele cuiva
- exclude (victima) din grupul on-line al clasei

Film

<https://www.youtube.com/watch?v=MxqGin4Pm-8&t=330s>

Actorii în fenomenul de bullying

3 tipologii ale elevului cu comportament agresiv

1. Elevii puternici și încrezători

Olweus identifică această categorie ca fiind elevii puternici și încrezători, ce prezintă comportament agresiv.

3 tipologii ale elevului cu comportament agresiv

1. Elevii puternici și încrezători

2. Elevii cu un comportament agresiv și un nivel ridicat al anxietății

(Stephenson și Smith, 1989). Elevi nesiguri pe ei, care **nu beneficiau de popularitate** în rândul grupului de la școală, care tindeau **spre relații negative cu ceilalți colegi**, precum și în mediul familial.

3 tipologii ale elevului cu comportament agresiv

1. Elevii puternici și încrezători

2. Elevii cu un comportament agresiv și un nivel ridicat al anxietății

3. Elevii cu o popularitate ridicată datorată încrederii în sine, umorului și abilităților bune de comunicare

Un factor-cheie în realizarea și repetarea comportamentului agresiv este determinat de nevoia de statut și recunoaștere socială.

Besag (1989) susține că imaginea de indivizi puternici, încrezători, dominatori, **poate fi percepută greșit** de ceilalți elevi, acestea fiind considerate abilități de lider.

Ce contribuie la asumarea rolului de agresor

- **O popularitate sub medie** printre elevi, aceștia fiind susținuți de un grup mic format din **doi-trei colegi** care îi urmează.
- **Comportamentele agresive sunt validate în școala gimnazială** din cauza diferenței de maturitate pe care copiii o experimentează în preadolescență (Moffitt).
- Comportamentului agresiv este determinat de **nevoia de statut și recunoaștere socială**.
- **Familia** și raportarea acesteia la actul de agresiune are un rol important

Profilul copilului cu atitudine de victimă

Victima este, în general, un copil **anxios și nesigur pe sine**, de multe ori tăcut și care atunci când este atacat de ceilalți răspunde prin plâns și retrăgându-se din situația respectivă.

Profilul copilului cu atitudine de victimă

Sunt copii ce prezintă o **stimă de sine redusă**, au o **percepție nefavorabilă asupra propriei persoane**, consideră că eșuează în toate inițiativele, simțindu-se **incompetenți, rușinați și neplăcuți de ceilalți**" (Olweus, 1994).

Profilul copilului cu atitudine de victimă

Victimele sunt acei **copii diferiți**, care prezintă anumite particularități:

- Copiii supraponderali sau mai mici
- Cu abilități scăzute la sport
- De o naționalitate diferită
- Ce provin din grupuri etnice minoritare
- Care provin din familii mai sărace
- Mai timizi sau cu abilități sociale mai scăzute
- Considerați „socialari”

Profilul copilului cu atitudine de victimă

- Cu anumite **particularități fizice** distincte
- Cu **dizabilități** sau tulburări de sănătate mintală
- Cei care au comportamente și roluri sexuale și de gen altele decât cele majoritare (ex: homosexualitate, transexualitate)
- Din centre de plasament sau adoptați
- Cei ce sunt percepuți a fi „altfel” de către grup

Profilul copilului cu atitudine de victimă

4 tipologii:

- **Victimele pasive** - sunt excluse din grupul de la școală, se simt singure și în general nu au prieteni, sau au un singur prieten în mediul de la școală.
- **Victimele reactive** - D. Olweus (1992): elevi foarte activi, puternici, care sunt ușor de provocat și care sunt dominați atât de anxietate, cât și de dificultăți în gestionarea reacțiilor agresive.

Profilul copilului cu atitudine de victimă

4 tipologii:

- **Victimele pasive**
- **Victimele reactive**
- **Copiii cu comportament ambivalent agresori-victimă**
care împărtășesc cele două roluri menționate anterior, precum și caracteristicile acestora.
- **Victima din întâmplare** – este un copil care trece printr-o situație jenantă, până atunci nefiind considerat o țintă pentru colegii cu un comportament de agresor

Martorii

Martorii se încadrează în **patru categorii**

(cf. Salmivalli, Lagerspetz, Björkqvist, Österman și Kaukiainen, în lucrarea “Bullying as a group process: Participant roles and their relations to social status within the group”, publicată în anul 1996):

1. Complicii sau asistenții
2. Spectatorii activi
3. Apărătorii victimei
4. Martorii neimplicați

Martorii

- 1) **Complicii sau asistenții** - cei care **se alătură** agresorului pentru a agresa victima. Pot avea rolul de a prinde victima, de a o încolți, de a o ține pe loc pentru ca aceasta să nu fugă, sau pot realiza acte de agresiune la îndrumarea agresorului;
- 2) **Spectatorii activi** - cei care nu se implică în agresarea victimei, dar reîntăresc comportamentul prin faptul că **devin public**, spre exemplu râzând de victimă. Aceștia îi pot încuraja pe ceilalți să privească în timp ce unul dintre colegi este victimizat de ceilalți și pot încuraja verbal agresorul să continue comportamentul;

Martorii

- 3) Apărătorii victimei** - cei care **intervin pentru a încerca să oprească** agresiunea asupra victimei, cerându-i agresorului să se oprească, interpunându-se între agresor și victimă, apelând la profesori sau empatizând cu victima;
- 4) Martorii neimplicați** - cei care nu se asociază nici cu victima, nici cu agresorul, rămân în afara conflictului și se distanțează de orice act de bullying.

Martorii

Procentul celor ce adoptă, într-o clasă, rolul de:

- **20-30% martori asistenți sau public activ**
- **20% martori apărători**
- **20-30% martorii neimplicați**
- **restul elevilor ocupă rolul de victimă sau agresor**

Martorii tind să se disocieze de victime pentru că acestea au un statut social inferior, iar prin asociere pot să-și scadă propriul statut social în clasă.

Această tendință apare în proporții foarte mari la începutul ciclurilor de învățământ.

Bullying ca fenomen de grup

Cu cât sunt mai mulți colegi care susțin comportamentul de bullying al agresorului, cu atât au loc mai des acte de bullying, în timp ce luarea apărării victimei are efectul opus.

Există **roluri în clasă care sunt recompensate** prin creșterea statutului, acestea fiind și cele care vor fi adoptate mai des de către elevi.

Implicarea martorilor în procesul de bullying devine crucială pentru modul în care evoluează numărul și frecvența comportamentelor agresive din interiorul clasei de elevi.

Carte-resursă

STELLA O'MALLEY

COPII MAI PUTERNICI DECÂT BULLYINGUL

CUM SĂ CREȘTI UN COPIL ÎNCREZĂTOR,
ECHILIBRAT ȘI PUTERNIC

CORINT
PARINȚI